

ОБЩЕСТВЕН ФОРУМ ЗА СЪВМЕСТНИ ДЕЙСТВИЯ МЕЖДУ АДМИНИСТРАЦИИ (ОБЛАСТНИ И ОБЩИНСКИ) И ГРАЖДАНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ В ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН РАЙОН

На 17 и 18 октомври 2019 г. в гр. Смолян се проведе Обществен форум за съвместни действия между администрации (областни и общински) и граждани за реализацията на политиките за регионално развитие в Южен централен район.

На форума бяха представени резултатите от социологическо проучване, добри практики, анализи и модели по проект „Бъдещето е във Ваши ръце“ (BG05SFOP001-2.009-0066), изпълняван от „Фондация за прозрачни регламенти“ по ОП „Добро управление“, съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ, където са набелязани основните предизвикателства пред включването на гражданите в процесите на стратегическо планиране.

По метода **World Cafe** се обсъдиха разработените модели, предложените от експертите препоръки и подготовеният механизъм за обратна връзка с гражданите. Събитието даде възможност за обмен на опит и умения за работа и ефективна творческа комуникация с обществеността с цел привличане на по-широко гражданско участие.

Участниците във форума потвърдиха няколко трайно установени обществени нагласи, които препятстват активното включване и ангажирането на гражданите в процесите по формулиране, изпълнение и наблюдение на политиката за регионално развитие:

- недоверие към институциите;
- корупция на високо ниво;
- нежелание да се чуе гласа на гражданите.

Специално внимание бе обърнато на „Препоръките за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика“. Те са изготвени от експертите по проекта на база на резултатите от проведеното социологическо проучване, направено в периода април-май 2019 г. и обхващащо 5-те областни администрации, 51 (от 58) общински администрации и 503 граждани на територията на Южен централен район. Този богат статистически материал е разгледан и анализиран през призмата на кабинетните проучвания на нормативната уредба за гражданското участие в процесите на планиране, изпълнение и наблюдение на регионалните политики. В момента Препоръките са в процес на широко публично обсъждане с администрациите и гражданите, преди да бъдат внесени официално в управляващите органи за вземане на управленски решения.

Препоръките за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика са сведени до две групи:

1. Формални препоръки;
2. Неформални препоръки.

Формални препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика

Формалните препоръки опират до факта, че вече има изградени необходимите закони, нормативни и технически предпоставки за широко гражданско участие в процеса на стратегическо планиране и изпълнение, но **те не се използват ефективно**.

Гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика е регламентирано много детайлно в ЗРР; ППЗРР, Методическите указания за разработване и прилагане на ОСР, ОПР и ИПГВР, [Стандартите за обществени консултации](#) – обявени в Портала за обществени консултации на Министерски съвет (МС).

Специално внимание е обърнато на **функционалните възможности на изградения Портал за обществени консултации на Министерски съвет** – www.strategy.bg

Порталът за обществени консултации по смисъла на Закона за нормативните актове е централна, публична, веб-базирана информационна система, която осигурява публикуването на проекти на нормативни актове за обществени консултации, изготвени от орган на изпълнителната власт или от орган на местното самоуправление. Целта му е да насърчи и улесни сътрудничеството между граждани, бизнес и неправителствени организации и експерти в държавните институции при формулирането на политиките и разработването на законите. Порталът е достъпен без ограничения от всяка точка на земното кълбо, като дава възможност за регистрация и заявяване на области на интерес.

Необяснимо е, защо при тази изградена законова и информационна платформа, възможностите ѝ не се използват!? Само 17% от областните и общинските администрации в Южен централен район са публикували там своите стратегически документи ОСР и ОПР; и само 6% - междинните оценки на тези документи.

Препоръката на експертите, подкрепена и от участниците във форума, е да се обединят възможностите на Портала за обществени консултации с интернет страниците на администрациите. Законното изискване е стратегическите документи и техните оценки да се публикуват и на двете места. За да не се администрират две отделни платформи, би могло да се помисли за създаването на софтуерна връзка между тях – например бутон в страницата на администрацията да отвежда директно в менюто за консултация на дадена политика в Портала за обществени консултации.

Неформални препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика

За разлика от формалните препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика, които опират до спазване и прилагане на нормативни изисквания, **неформалните препоръки са продиктувани от един огромен проблем, констатиран в първите дейности по проекта – загубата на доверие в администрацията и държавността!**

Когато липсва доверието, администрацията каквото и да казва, пише, публикува, прави, то не намира сериозен отзвук от страна на гражданите. Наблюдава се отдръпване и намаляване на желанието на гражданите да участват в консултативни процеси, които смятат за формални и предрешени..

Препоръките за повишаване на гражданското доверие, което ще доведе и до по-добро гражданско участие, са свързани на първо място с изпълнение на формалните препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика – **прилагане на нормативните изисквания!** Когато гражданите видят и свикнат с отговорното поведение на администрацията, може би и те ще отговорят със същото.

На следващо място, необходимо е **да се популяризира процеса на формулиране на регионални/местни политики**, като се подчертае значението на всяка една от заинтересованите страни, както и бъдещите ползи – в икономически и социален аспект, които могат да се постигнат при по-висока активност и постигане на конструктивен диалог за формулиране на устойчива и обществено призната местна/регионална политика. Необходимо е дори гражданско обучение, държавно регламентирано, за всички зрелостници.

Достъпът до информацията е основополагащ на всички нива на участие на гражданите, бизнеса и неправителствените организации във вземането на решения. Затова трябва да се популяризират възможностите на Портала за обществени консултации, те да се интегрират с интернет страниците на администрациите и да бъдат заедно неразделна част от доброто електронно управление.

Изборът на подходящи (ефективни) форми на гражданско участие в процеса на вземане на решенията, наблюдение и контрол на изпълнението им, съобразени с местната специфика, традиции и структура на населението е ключов за постигането на добър диалог.

Препоръчително е комбинирането на различни форми на гражданско участие, за да се обхване най-широк спектър от граждани и мнения.

В периферните общини **ключова фигура за активиране на гражданското участие и защита на интересите на малките общности е кметът на населеното място** – „Селския кмет“. Той е истински представител на своите избиратели и връзката му с тях е силна и действителна. Фигурата на местния кмет се нуждае от подкрепа и утвърждаване в системата на местното самоуправление, като му се предоставят реални възможности, включително финансови, за успешно изпълнение на отговорностите, които има пред своите избиратели.

За повишаване на гражданското участие в процеса на реализация на плановете и стратегиите, както и за повишаване на гражданското доверие като цяло, е необходимо **опростяване на процедурите за участие в проекти**, особено на местните инициативни групи, създадени за прилагане на подхода „Водено общностите местно развитие“.

Справедливото разпределение на обществените поръчки също е ключов фактор за стимулиране участието на гражданите и възстановяване на загубеното доверие.

Необходимо е осъществяването на **партньорства между администрацията и гражданите на базата на взаимно доверие и отчетност**.

Належащо е **стимулирането на партньорства между съседни общини с участието на гражданите за реализацията на проектни идеи от взаимен интерес** в областта на подобряване на инфраструктурите, градската среда и услугите.

СВЪРЗАНИ СТАТИИ:

[Областна администрация Смолян](#)

[МИГ Кирково - Златоград](#)

[Камара на строителите в България](#)

[Кърджали BG VESTI NET](#)